

مجله‌ی جغرافیا و توسعه‌ی ناحیه‌ای، شماره‌ی هفتم، پاییز و زمستان ۱۳۸۵

دکتر بهمن رمضانی
دانشگاه آزاد اسلامی - رشت

شناخت پتانسیل‌های اکوتوریستی آسایش زیست اقلیمی (بیوکلیماتیک) تالاب کیاکلایه‌ی لنگرود با روش اواز

چکیده

شناخت توان آسایش زیست اقلیمی یا بیوکلیماتیک در مناطق مختلف جغرافیایی، می‌تواند به برنامه‌ریزی اکوتوریستی جاذبه‌های طبیعی کمک نماید، تا مناطق جاذب محیطی در برایر آلودگی محیط زیست، هجوم و تجاوز انسانی، تغییرات کاربری زمین، استفاده برای گذران اوقات فراغت و.... حفظ شود. تالاب کیاکلایه‌ی لنگرود، یکی از تالاب‌های حاشیه‌ی شهر لنگرود است که در جذب گردشگر و افزایش در آمد اقتصادی حاشیه نشینان و حفظ محیط زیست طبیعی، دارای اهمیت و توان بالایی است. هدف این تحقیق، شناخت توان آسایش زیست اقلیمی، راحتی بافت فضای بیرون ساختمانی و گردشی تالاب در طول ماههای سال است که به عنوان بخشی از یک پروژه تحقیقاتی و با هدف بهره برداری از تالاب کیاکلایه‌ی لنگرود و افزایش بازدهی اقتصادی به اجرا در آمده است. روش تحقیق، استفاده از الگوی سایکرومتریک به سبک اوانز است و آن هم شناخت معیار راحتی بافت برای شب و روز در طول ماههای سال است. نتیجه‌ی تحقیق نشان داد که ماههای خرداد و تیر در روز گرم بوده و ماههای اسفند، فروردین، اردیبهشت، مرداد، شهریور، مهر و آبان معتدل و بقیه‌ی ماهها سرد است.

کلمات کلیدی: آسایش زیست اقلیمی، اوانز، تالاب کیاکلایه، گیلان، لنگرود

درآمد:

آسایش زیست اقلیمی (بیوکلیماتیک) انسانی به تعادل حرارتی بدن او با محیط اطرافش وابسته است. این تعادل به ترکیب عواملی مانند: ویژگی‌های هوای اطراف، فعالیت فیزیکی شخص، درجه‌ی حرارت، رطوبت

نسبی، تابش آفتاب و باد وابسته است. حالت تعادل آسایش زیست اقلیمی، زمانی به وقوع می‌پوندد که تعادل بین دمای دفع شده و جذب شده بین پوست و محیط ایجاد شود و سبب تعادل ماندن دمای درونی بدن انسان در ۳۷ درجه‌ی سانتی گراد شود. (کسمایی، ۱۳۶۳: ۲۶) تعادل دمای بین انسان و محیط در فضای داخل و بیرون از ساختمان (بافت بیرون) متفاوت است. لذا شرایط آسایش و راحتی برای انسان در هر دو محیط مهم است.

برای سنجش شرایط آسایش و راحتی فضای داخل ساختمان، محققان بسیاری به تحقیق پرداخته‌اند و از الگوهای الگی (Olgay, ۱۹۷۳) گیونی (Givoni, ۱۹۹۷)، ماهونی (Oliver, ۱۹۷۳)، استفاده نموده‌اند، کسمایی (۱۳۶۹) برای خرمشهر، راز جویان (۱۳۶۷) برای اترلی، علیجانی (۱۳۷۳) برای تبریز، کسمایی (۱۳۷۲-۱۳۷۳) برای محیط‌های آموزشی و مسکونی، دفتر معیارهای فنی سازمان برنامه بودجه (۱۳۷۴) برای ساخت ورزشگاه‌ها همچنین برای پرورش گاوان شیری در اقلیم مختلف کشور (۱۳۷۵)، جهانبخش (۱۳۷۷) برای ارزشیابی زیست اقلیم شهر تبریز، کاویانی (۱۳۷۲) برای بررسی نقشه‌ی زیست اقلیم انسانی ایران و ذوالقاری و مرادی (۱۳۸۳) برای تعیین آسایش حرارتی استان کردستان، تحقیق و پژوهش نموده‌اند.

جهت ارزشیابی وضعیت گرمایی محیط خارج از ساختمان، از معیارهای آسایش و راحتی بافت استفاده می‌شود که عموماً رفتار غالب انسان در محیط بافت (نظیر قدم زدن) را شامل می‌شود. یکی از الگوهایی که در ارتباط با آسایش راحتی بافت مورد استفاده قرار می‌گیرد، الگوی اوانت است. (راز جویان، ۱۳۶۷: ۹۱) که در دو الگو شرایط آسایش در سایه و آفتاب و با استفاده از جداول و کلیموگرام (سایکرومتریک و اوانت) مورد استفاده قرار می‌گیرد.

عناصر مورد بحث در این روش عبارت‌اند از:

۱. دمای خشک‌هوا؛

۲. سرعت باد موجود در بافت از غیر محسوس ۰/۱ متر بر ثانیه تا محسوس که یک متر بر ثانیه در نظر گرفته می‌شود؛

۳. رطوبت نسبی که در چهار گروه (۰-۳۰ درصد)، (۳۰-۵۰ درصد)، (۵۰-۷۰ درصد)، (۷۰-۱۰۰ درصد) در نظر گرفته می‌شود.

این روش توسط رازجویان (رازجویان، ۱۳۹۷) برای شهر سوسنگرد مطالعه شده است. وضعیت آسایش را برای ماه دی سرد و دو ماه بهمن و آذر معتدل برآورد شده و بقیه ماهها گرم می‌باشد. شرایط آسایش در شب برای پنج ماه، یعنی از اردیبهشت تا شهریور، معتدل و بقیه ماهها سرد ارزشیابی شده است.

انجام تحقیقاتی مانند چنین الگوهایی، می‌تواند شناخت شرایط آسایش محیط‌های طبیعی موجود در کشور ایران، خصوصاً نواحی شمال ایران که جمعیت فراوانی را در طول دوره‌ی گرم سال به عنوان گردشگر پذیراست، دو چندان نماید. چون با شناخت تقویم زمانی و مکانی آسایش زیست اقیمه‌ی، می‌توان برنامه‌ریزی توان طبیعی اکوتوریسم و جاذبه‌های طبیعی مانند ساحل، تالاب، کوهستان و تپه‌ها و آبشارها و .... را برنامه‌ریزی و به خوبی اجرا نمود و این روش در مناطق جلگه‌ای و پایکوهی تا ارتفاع ۱۰۰۰ متر به خوبی پاسخگو است.

تالاب امیر کلایه لنگرود، یکی از پتانسیل‌های اکوتوریستی شهر لنگرود است که در شرایط پایکوهی با پتانسیل بالای گردشگری در مسیر جاذبه‌ی ترازیت شمال قرار گرفته است. ضرورت شناخت تقویم زمانی آسایش محیطی و اجرای طرح‌های عمرانی این تالاب، می‌تواند سبب افزایش درآمد اقتصادی و اشتغال و هم چنین حفظ محیط زیست و جلوگیری از آلودگی تالاب شود. تحقیق حاضر با چنین هدفی انجام گرفته است.

روش بررسی

برای تحلیل عناصر اقلیمی از آمار ایستگاههای سینوپتیک رامسر و تبیخیر سنجه دستک، آستانه‌ی اشرفیه و کلیماتولوژی لاهیجان در نواحی اطراف تالاب استفاده شده سپس با بازسازی، همگن سازی و تحلیل منطقه‌ای آن با روش درون یابی، عناصر اقلیمی مورد نیاز تهیه و در این مقاله با عنوان ناحیه‌ی تالاب به کار رفته است. ابتدا شرایط آسایش زیست اقلیمی ماهانه در فضای داخل ساختمانی، با روش الگی و گیونی و با استفاده از جداول داده‌ها و کلیموگرام تعیین گردید. با استفاده از نمودار لنگستر ماههای شرجی و غیر راحت نیز مشخص گردید، از روش کاربردی اوائز جهت شناخت آسایش زیست اقلیمی با معیارهای راحتی بافت تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود با استفاده از پارامترهای رطوبت نسبی کمینه و بیشینه، دمای کمینه و بیشینه، سرعت باد، محدوده‌های مجاز آسایش و راحتی بافت در سایه و آفتاب، شب و روز با استفاده از جداول معیار مربوط و نمودارهای سایکرومتریک الگو اوائز محاسبه و تعیین گردید.

موقعیت جغرافیایی تالاب کیا کلایه‌ی تالاب لنگرود

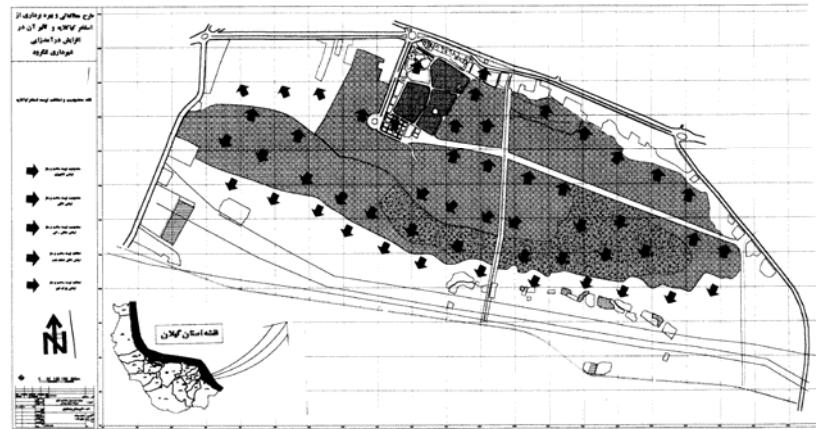
تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود کنار شهر لنگرود در استان گیلان قرار گرفته است و در نظر حاشیه‌نشینان به‌واسطه‌ی تأمین آب زراعی و کم و زیاد شدن آب در طول فصل، معروف به استخر کیا کلایه است. در این تحقیق با توجه به جریان طبیعی آب و وجود شرایط تالاب طبیعی از گذشته زمین‌شناسی ناحیه، پس روی آب دریای خزر و شرایط تالابی آن در حال حاضر، واژه‌ی تالاب برای این استخر به کار برد شده است (مطالعات شرایط محیطی و اکوسیستم تالابی آن موضوع مقاله دیگری است). مساحت این تالاب حدود ۳۰۰ هکتار می‌باشد (رمضانی، ۱۳۸۳). واژ یک طرف به شهر لنگرود و محور ترانزیتی رامسر-رشت واز سه طرف دیگر به شالیزارها و در فاصله‌ی اندکی با کوهپایه‌ها و با چشم اندازی زیبا قرار گرفته است. با توجه به این که تالاب توان گسترش فضای فیزیکی در اطراف را دارد، می‌تواند در افزایش اشتغال، درآمد اقتصادی، هم چنین حفظ محیط زیست و با گذران اوقات فراغت نواحی شهری و اطراف خود، تأثیر فراوانی داشته باشد. (شکل شماره ۱)

یافته‌ها

- بررسی رطوبت نسبی تالاب نشان می‌دهد که در هیچ ماهی رطوبت نسبی از ۷۰٪ پایین‌تر نیست و بین ۷۰٪ تا ۸۲٪ با متوسط ۷۷/۵٪ در طول سال می‌باشد. (جدول شماره ۱)

جدول شماره ۱: عناصر اقلیمی میانگین درجه‌ی حرارت و رطوبت نسبی در تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود (۱۳۵۵-۸۳)

پارامتر	دی	بهمن	اسفند	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	شهریور	مهر	آبان	آذر
دماهی پیشینه	۱۰	۱۱,۷	۱۷,۸	۲۱,۹	۲۲,۹	۳۰,۴	۳,۳	۲۸,۱	۲۵,۶	۲۱,۹	۱۸,۴
دماهی کمینه	۲,۴	۲	۵	۹,۶	۱۳,۲	۱۹,۵	۲۰,۹	۱۹,۸	۱۷,۸	۱۴,۱	۸,۲
رطوبت پیشینه	۹۰	۸۷	۸۰	۸۵	۸۶	۸۴	۸۶	۸	۸	۸۵	۸۳
رطوبت کمینه	۸۵	۸۱	۷۵	۷۷	۷۶	۶۹	۷۳	۷۶	۷۸	۷۸	۷۷

شکل شماره یک: موقعیت تالاب کیا کلایه‌ی لنکرود در استان گیلان

- بررسی ماههای شرجی با استفاده از کلیمو گرام برت لنگستر (این کلیمو گرام نشان دهنده میزان شرجی بودن هواست که با توجه به رطوبت نسبی و درجه حرارت مکان تعین می‌شود) نشان می‌دهد که ۲/۵ ماه در طول سال دارای آسایش زیست اقلیمی بوده و روزهای بالای ۲۲ درجه‌ی سانتی گراد به صورت شرجی بوده و روزهای پایین تر از ۱۸ درجه‌ی سانتی گراد جزو روزهای مایل به سرد می‌باشد.
- بررسی فضای داخل ساختمانی و کیفیت آسایش و بهداشت فضاهای با روش بیوکلیماتیک الگی نشان می‌دهد که ماههای خرداد، تیر، مرداد و شهریور در محدوده نزدیک به آسایش با اثر بودن وزش باد از ۱ تا ۴ متر بر ثانیه و در بقیه ماهها به آفتاب نیاز است و در حدود پنج ماه از سال در شرایط سرد می‌باشد. هم چنین در روش گیونی، ماه خرداد، تیر، مرداد، شهریور دارای شرایط قابل تحمل و در بقیه ماهها نیاز به گرمایش آفتاب طبیعی و مصنوعی است، به گونه‌ای که در ماههای فروردین و اردیبهشت و مهر، نیاز به گرمایش حرارتی فضای داخل ساختمان بوده و در ماههای آذر و دی

سیستم‌های خورشیدی غیر فعال بوده و حدأکثر استفاده از نور خورشید توسط پرتو گیرها باید استفاده شود.

بر اساس جدول شماره ۲ و معیار استاندارد جدول اوائز، منطقه‌ی آسایش روز و شب با توجه به راحتی وضعیت گرمایی (جدول شماره ۳) در مقیاس سه گانه تعیین گردید (جدول شماره ۴) :

A: محدوده‌ی منطقه‌ی راحت به ازای جریان هوایی (معادل یک متر بر ثانیه).

B: محدوده‌ی منطقه‌ی راحت به ازای لباس سبک تابستانی و با یک روی انداز سبک در شب و جریان نامحسوس هوا (۰/۱ متر بر ثانیه).

C: محدوده‌ی منطقه‌ی راحت به ازای لباس معمولی و گرم و روی انداز ضخیم در شب.

جدول شماره ۲: منطقه‌ی آسایش راحتی شب و روز تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود (اعداد داخل جدول

محدوده‌های منطقه راحت با توجه به تعاریف متن بالاست).

ماه	دی	دی	بهمن	بهمن	اسفند	اسفند	فروروردین	فروروردین	اردیبهشت	اردیبهشت	خرداد	خرداد	تیر	تیر	مرداد	مرداد	شهریور	شهریور	مهر	مهر	آبان	آبان	آذر	آذر
Rahati																								
منطقه راحت روز	A	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹/۵	۲۹/۵	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	
	B	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۷/۵	۲۷/۵	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	
	C	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	
منطقه راحت شب	A	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	
	B	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	۲۲/۵	
	C	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	
منطقه راحت شبانی	A	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	
	B	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	
	C	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	۲۵/۵	
	A	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	
	B	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	
	C	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	

جدول شماره ۳: منطقه‌ی گرمایی آسایش شب و روز در تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود

		وضعیت گرمایی در مقیاس													
		دی	بهمن	اسفند	فروردین	آردیبهشت	خرداد	تیر	شهریور	مهر	آبان	آذر			
روز	A	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	گرم	گرم	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	
	B	سرد	سرد	سرد	سرد	راحت	راحت	راحت	راحت	راحت	راحت	راحت	راحت	سرد	
	C	سرد	سرد	سرد	راحت	راحت	راحت	گرم	گرم	راحت	راحت	راحت	راحت	سرد	
شب	A	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	
	B	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	راحت	راحت	راحت	سرد	سرد	سرد	سرد	
	C	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	سرد	راحت	راحت	سرد	سرد	سرد	سرد	

*اگر باد با سرعت یک متر بر ثانیه بوزد هوا راحت خواهد بود

**اگر باد با سرعت یک متر بر ثانیه بوزد هوا سرد خواهد بود.

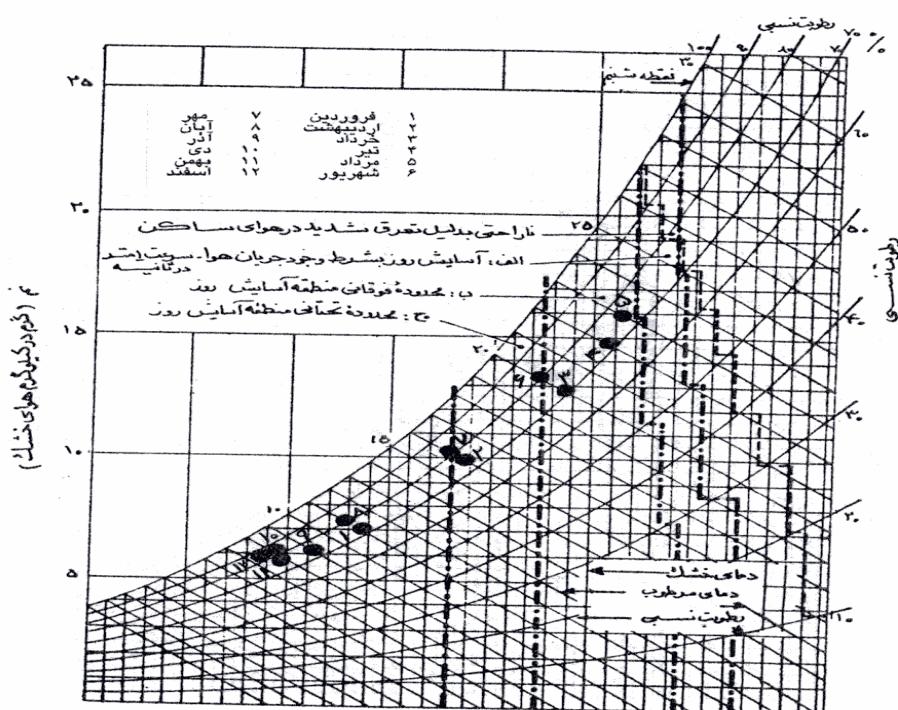
با توجه به مقیاس آب و هوایی اوائز ماههای آذر، دی و بهمن در روز جزو ماههای سرد بوده و ماههای اسفند و مهر با توجه به جریان‌های هوایی یک متر بر ثانیه، می‌تواند جزو ماههای راحت محسوب شود. آسایش محیطی شب در این مکان برای ماههای خرداد، تیر و مرداد و شهریور بسیار مطبوع بوده و در بقیه‌ی ماهها نیاز به گرمایش بیشتر خواهد بود و این موضوع به خوبی نشان می‌دهد که از نظر پتانسیل اکو توریستی، تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود در ۹ ماه از سال قابلیت استفاده‌ی توریستی داشته و با اجرای پروژه‌های مناسب و برنامه‌ریزی مطلوب، بهره برداری اقتصادی مناسب را به همراه دارد.(جدول شماره ۴)

جدول شماره ۴. وضعیت آب و هوایی در مقیاس سه گانه‌ی اوائز (س = سرد، ر = راحت، * = در صورتی که وزش بادی با سرعت یک متر بر ثانیه بوزد، هواسرد خواهد بود)

آذر	آبان	مهر	شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	اسفند	بهمن	دی	وضعیت گرمایی
س	ر	*	ر	*	ر	گ	ر	ر	*	س	س	روز
س	س	س	س	*	ر	ر	س	س	س	س	س	شب

برای استفاده از گلیموگرام خارج از خانه‌ی اوائز، که همان معیار راحتی بافت است، سرعت باد یک متر بر ثانیه داخل اتاق مطبوع بوده و در خارج از خانه یا قدم زدن تا ۵ متر بر ثانیه مطبوع و بیش از ۱۰ متر بر ثانیه ناراحت کننده است. لذا گلیموگرام اوائز در سایه و آفتاب در داخل بافت معیار آسایش را تعیین می‌کند، با توجه به این تجربه و تحلیل، باید بافت به گونه‌ای طراحی شود که معابر و خیابان‌های احتمالی در تابستان پر سایه و بادگیر بوده و در زمستان آفتاب‌گیر و دور از جریان باد باشد، تا حداقل استفاده از اکو توریسم تالاب مهیا شود که این موضوع با توجه به نبوغ و خلاقیت معمار و طراح شهری دو چندان می‌شود.

همچنین از روش سایکرومتریک منطقه آسایش روز و شب اوائز مشخص می‌شود که ماههای اردیبهشت تا مهر در روز جزو محدوده‌ی آسایش در روز محسوب می‌شود و ماههای اویه و اواخر جدول در محدوده‌ی تحتانی و نیاز به گمایش مکانیکی در داخل ساختمان و آفتاب در بافت و یا لباس بیشتر نیاز است. و بقیه ماهها جزو ماههای سرد می‌باشد و در شب ماههای اردیبهشت و خرداد و شهریور و مهر جزو محدوده‌ی آسایش با تمیزات لازم محسوب می‌گردد و ماههای تیر و مرداد در شب باید با توجه به دمای بالا و رطوبت بالای جریان هوا با سرعت حداقل یک متر بر ثانیه به حرکت در آمده تا هوای مطبوع در داخل مسکن و یافت ایجاد شود (شکل شماره ۲ و ۳ و جدول شماره ۵ و ۶).

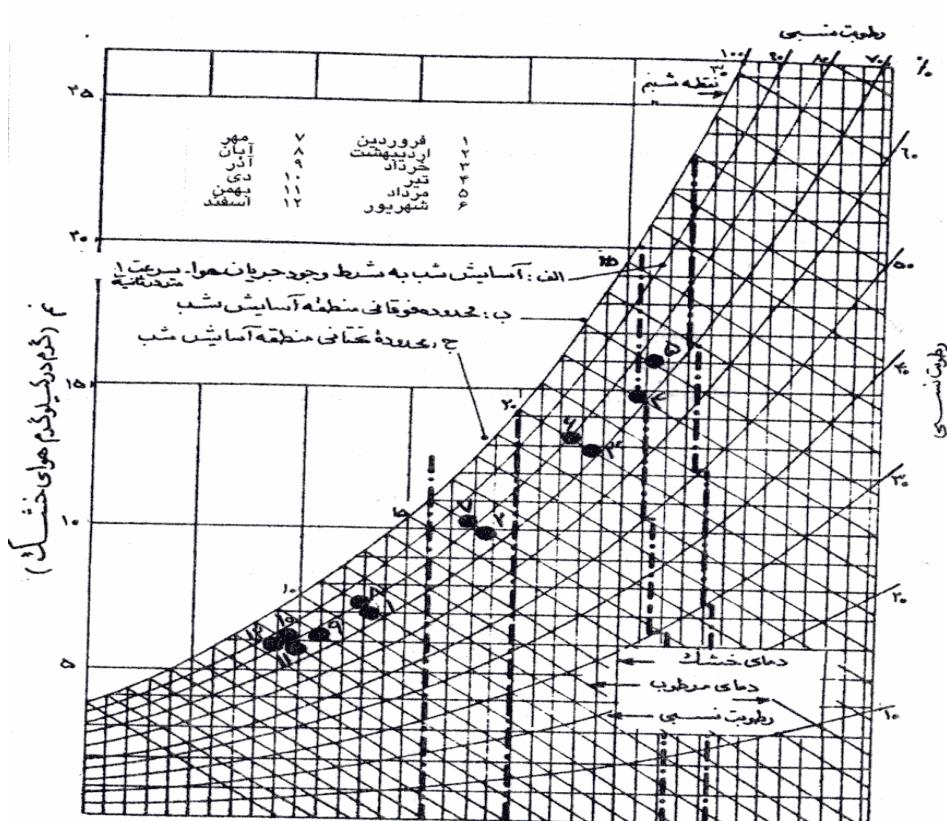
شکل شماره ۲: موقعیت ماهانه تالاب کیاکلایه لنگرود در شرایط آسایشی روزانه

جدول شماره ۵: معیار راحتی بافت تالاب کیاکلایی لنگرود با استفاده از جداول سایکرومتریک
(س = سرد، ر = راحت، * = در صورتیکه وزش بادی با سرعت یک متر بر ثانیه بوزد هوا سرد خواهد بود.)

منطقه آسایش در آفتاب	منطقه آسایش در سایه	سرعت باد	درجه حرارت	پارامتر
گ	س	۴	۶,۹	دی
گ	س	۴,۵	۷	بهمن
گ	ر	۴,۵	۹,۲	اسفند
گ	س	۷	۱۴,۳	فروردين
گ	گ	۴	۱۸,۷	اردیبهشت
*گ	گ	۴,۵	۲۲,۹	خرداد
گ	گ	۴,۵	۲۵,۱	تیر
گ	گ	۴	۲۴,۴	مرداد
گ	ر	۳,۸	۲۱,۹	شهریور
گ	گ	۵	۱۷,۲	مهر
گ	س	۵	۱۳,۳	آبان
ر	س	۴	۹,۳	آذر

جدول شماره ۶: پارامترهای آب و هوایی الگو سایکرومتریک اوانز در تالاب کیا کلایهی لرگرد
(س = سرد، ر = راحت، * = در صورتی که وزش بادی با سرعت یک متر بر ثانیه بوزد، هوای سرد خواهد بود).

پارامتر	رطوبت نسبی	دما	منطقه آسایش در روز	منطقه آسایش در شب
دی	۸۲	۸	س	س
بهمن	۷۹	۸	س	س
اسفند	۸۲	۸	س	س
فرورین	۷۶	۱۱	س	س
اردیبهشت	۷۶	۱۶	محدوده تحتانی آسایش	محدوده تحتانی آسایش
خرداد	۷۲	۲۰	محدوده فوقانی آسایش	محدوده فوقانی آسایش
تیر	۷۲	۲۲	آسایش به شرط باد ۱ متر بر ثانیه	آسایش به شرط باد ۱ متر بر ثانیه
مرداد	۷۶	۲۳	محدوده فوقانی آسایش	آسایش به شرط باد ۱ متر بر ثانیه
شهریور	۷۹	۲۰	محدوده فوقانی آسایش	محدوده فوقانی آسایش
مهر	۸۲	۱۶	محدوده تحتانی آسایش	محدوده تحتانی آسایش
آبان	۷۸	۱۱	س	س
آذر	۷۶	۹	س	س

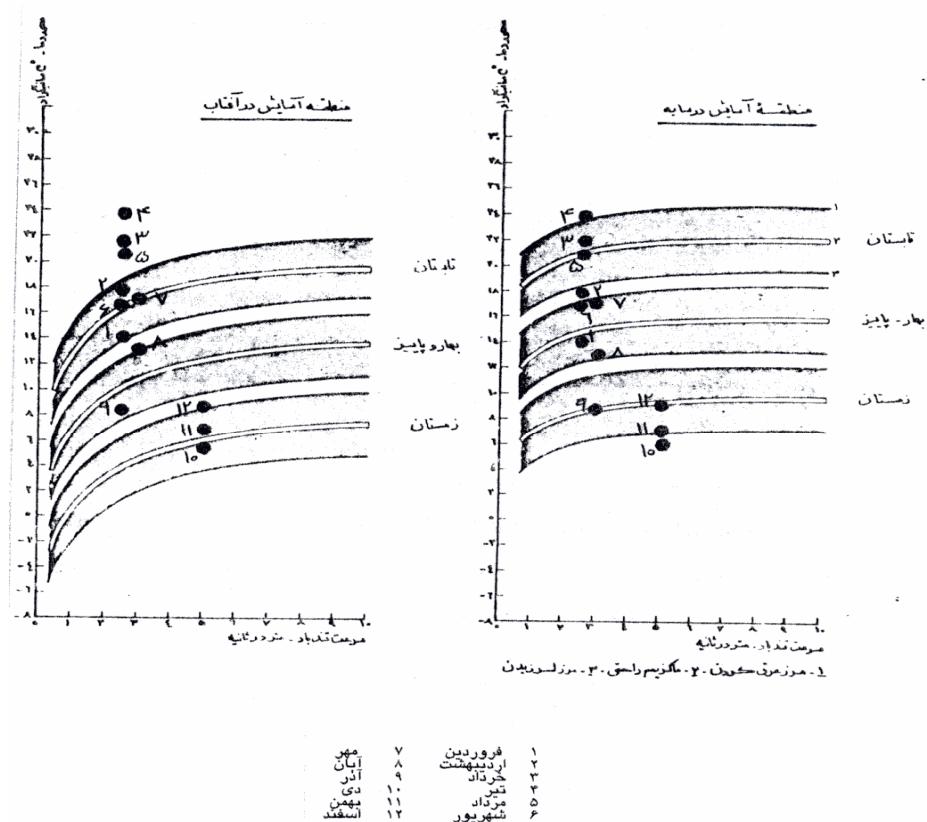

شکل شماره ۳: موقعیت ماهانه‌ی تالاب کیاکلایه‌ی لنگرود در شرایط آسایشی شبانه

بررسی ساعتی شرایط آسایش محیطی در تالاب کیاکلایه، نشان می‌دهد که در ماههای تیر و مرداد از ساعت ۱۰ صبح تا غروب شرایط آسایش وجود نداشته و از ماه فروردین تا خرداد و مهر تا آبان از صبح تا غروب شرایط قابل تحمل وجود دارد و بقیه ماهها نیاز به گرمایش محیطی و ساختمانی در تمام ساعات روز دارد. دمای غیر قابل تحمل بالای $27/5$ درجه‌ی سانتی گراد و دمای قابل تحمل بین $16/5$ تا $27/5$ در نظر گرفته شده است. همچنین بررسی ماهانه منطقه‌ی آسایش در آفتاب و سایه نشان می‌دهد

که ماههای فروردین ، اردیبهشت ، شهریور ، مهر ، آبان ، بهمن ، اسفند ، در شرایط راحتی همراه با آفتاب

بوده و در ماههای فروردین ، خرداد ، تیر و مرداد در سایه همراه با راحتی می‌باشد.(شکل شماره ۷)

شکل شماره ۷. معیار آسایشی ماهانه در طول فصل در مقیاس سه گانه گرم ، راحت ، سرد اوائز

نتیجه

نتیجه‌ی بررسی معیار راحتی بافت تالاب کیا کلایه‌ی لنگرود با الگوی اوائز، نشان می‌دهد که این تالاب در هفت ماه از سال (فروردین، اردیبهشت، شهریور، مهر، آبان، بهمن، اسفند) در شرایط وجود آفتاب راحت بوده و در سه ماه از سال (خرداد، تیر، مرداد) در شرایط سایه دارای آسایش زیست اقلیمی است. با توجه به طراحی فضای سبز حاشیه‌ی تالاب و رعایت اصول فنی و جهت نورگیری آفتاب در طول، این تالاب پتانسیل اکو توریستی آسایشی را در ۱۰ ماه از سال داراست و این عامل می‌تواند به گذران اوقات فراغت شهروندان و گردشگران و همچنین در افزایش درآمد، اشتغال و کاهش یکاری کمک فراوانی نماید.

منابع و مأخذ:

۱. جهانبخش ، سعید ، ۱۳۷۷ ، ارزیابی زیست اقلیم انسانی تبریز و نیازهای حرارتی ساختمان ، فصلنامهی تحقیقات جغرافیایی ، ش .۴۸
  ۲. دفتر معیار های فنی ، ۱۳۷۴ ، اقلیم و ورزش در هوای آزاد ، سازمان برنامه و بودجه ، شماره ۴-۱۳۲.
  ۳. دفتر معیار های فنی ، ۱۳۷۵ ، خصوبات طراحی ساختمان و نگهداری گاوان شیری در اقلیم مختلف کشور ، سازمان برنامه و بودجه ، شماره ۱۴۷.
  ۴. ذوالفاری ، حسن و فرشاد مرادی ، ۱۳۸۳ ، بررسی آسایش حرارتی در استان کرمانشاه ، جغرافیا و توسعهی ناحیه ای ، شماره ۳.
  ۵. رازجویان ، محمود ، ۱۳۶۷ ، آسایش به وسیله معماری همساز با اقلیم ، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
  ۶. رمضانی ، بهمن ، ۱۳۸۳ ، طرح مطالعاتی بهره وری از استخراج کیا کلاهی لنگرود و تأثیر آن در افزایش درآمد شهرداری لنگرود ، استانداری گیلان ، دفتر شهر و روستا.
  ۷. علیجانی ، بهلول ، ۱۳۷۳ ، نگرشی نو در کاربرد آب و هواشناسی در مدیریت منابع توسعهی کشور ، فصلنامهی تحقیقات جغرافیایی ، ش .۳۵
  ۸. کسمایی ، مرتضی ، ۱۳۶۳ ، اقلیم و معماری خرمشهر ، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی.
  ۹. —————— ، ۱۳۷۳ ، پنهانی اقیمی ایران ، ساختمان های آموزشی ، سازمان نوسازی و تجهیز مدارس کشور.
  ۱۰. —————— ، ۱۳۷۲ ، پنهانی اقیمی ایران ، مسکن و محیط های آموزشی ، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی.
  ۱۱. —————— ، ۱۳۶۳ ، اقلیم و خانه سازی ، شرکت خانه سازی ایران.
  ۱۲. کاویانی ، محمدرضا ، ۱۳۷۲ ، بررسی و تهیه نقشهی زیست اقلیم انسانی ایران ، فصلنامهی تحقیقات جغرافیایی ، شماره .۲۸
- 13.Givoni, B. 1997, *Climate consideration in building and Urban Design*, I, T,P, pub, INC.,p.463
 14. Givoni B. 1997, *Estimation of the effects of climate on man: development of a new thermal index Res. report*, to UNESCO building research station
 15. Olgay, V,1973,*Design with climate*,Princeton University press.,p185
 16. Oliver,J.E.1973,*Climate and man,s Environment*,john Wiley New York